

5 iyun – Su Təsərrüfatı və Meliorasiya İşçiləri Günüdür

5 iyun – bu tarix ölkə melioratorları üçün olduqca əlamətdar bir gündür. Hər il həmin gün onlar böyük fəxr və sevinc hissi ilə öz peşə bayramlarını qeyd edirlər. Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev cənabları meliorasiya və su təsərrüfatının respublikamızın iqtisadiyyatında, regionların sosial-iqtisadi inkişafında, ölkə əhalisinin ekoloji cəhətdən təmiz və dayanıqlı orqaq məhsulları ilə etibarlı təminatında rolunu nəzərə alaraq, Müstəqil Dövlətlər Birliyi ölkələri arasında ilk dəfə olaraq müstəqil Azərbaycanda 1996-cı ildə ulu öndərimiz Heydər Əliyev tərəfindən “Meliorasiya və İrriqasiya haqqında” Qanunun imzalandığı 5 iyun tarixi münasibəti ilə “Meliorator günü” peşə bayramının təsis edilməsi barədə 24 may 2007-ci il tarixli Sərəncam imzalamışdır.

Ölkə başçısı su təsərrüfatı və meliorasiya işçilərinin şərafli əməyini yüksək hörmət əlaməti olaraq onun miqyasını daha da genişləndirərək 5 iyun gününün “Su təsərrüfatı və meliorasiya işçiləri günü” peşə bayramı kimi qeyd olunması barədə 14 may 2014-cü il tarixli yeni Sərəncam imzalamışdır. Bu sərəncamın imzalanması su təsərrüfatı və meliorasiya işçiləri tərəfindən böyük coşğu və minnətdarlıqla qarşılanmış, onları öz gərgin və şərafli işlərinə daha da həvəsləndirmişdir.

Qədim suvarma əkinçiliyi ölkəsi olan respublikamızda kənd təsərrüfatının yüksəlişində, məhsul bolluğunun yaradılmasında, əhalinin orqaq məhsulları ilə etibarlı təminatının həllində mühüm rol oynayan meliorasiya və su təsərrüfatının inkişafı, bu sahədə aparılan islahatlar, böyük quruculuq işləri, geniş meliorasiya potensialının yaradılması

ilə qeyd etmək lazımdır ki, o, keçmiş İttifaq rəhbərliyindən getdikdən sonra kənd təsərrüfatının, xüsusilə də meliorasiya və su təsərrüfatının inkişafı demək olar ki, tamamilə dayandı. Keçmiş respublika rəhbərliyinin sərəncamı və bu sahəyə laqeyd münasibəti nəticəsində meliorasiya və su təsərrüfatı üzrə aparılan işlərin həcmi kəskin surətdə azaldı, kapital qoyuluşu heçə endirildi, sistemlərin istismarına ayrılan büdcə vəsaitinin həcmi xeyli aşağı düşdü. Nəticədə mühtəm dövlət əhəmiyyətli obyektlərin saxlanması, istismarı, təmir- bərpası son dərəcə çətinləşdi.

Bela bir şəraitdə 1993-cü ildə ulu öndər Heydər Əliyev yenidən respublika rəhbərliyinə gəlişi meliorasiya və su təsərrüfatı sahəsini məhv olmaqdan xilas etdi, sahə öz inkişafının yeni mərhələsinə qədəm qoydu, ona dövlətin diqqət və qayğısı bərpə olundu, mövcud meliorasiya potensia-

si yüksək keyfiyyətlə başa çatdırılaraq istismara verildi.

Heydər Əliyevin yaxından köməkliyi sayəsində Dünya Bankının krediti ilə 2003-cü ildə Baş Mil-Muğan kollektorunun 28,5 kilometr uzunluğunda 3-cü buraxılış kompleksinin tikintisinə başlanılmışdır.

Samur-Abşeron suvarma sistemi ölkəmizin şimal bölgəsinin, eləcə də Bakı-Sumqayıt şəhərlərinin və Abşeron yarımadasının yaşayış məntəqələrini, kənd təsərrüfatı və sənaye müəssisələrini içməli, suvarma və texniki su ilə təmin edən irimiq-yash kompleks su təsərrüfatı obyektidir.

Uzun müddət ərzində suya daim artan ehtiyacı ödəmək məqsədilə Samur-Abşeron magistral kanalı əsaslı təmirə dayanmadan fasiləsiz olaraq istismar olunurdu. Bunun nəticəsində kanalın beton örtüyü dağılıb hissə-hissə sıradan çıxmış, qurğuların bir hissəsi funksiyasını itirmiş, su itkisi artmışdır.

Ulu öndərin tapşırığına əsasən bu problemin həlli yolları araşdırılmış və Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulması ilə bağlı təxirəsalınmaz tədbirlərin işlənilməsinə keçirilməsi təklif olunmuşdur.

İslam İnkişaf Bankının texniki yardımını ilə beynəlxalq məsləhətçi şirkət tərəfindən hazırlanmış sxemin

yük və şərafli yol keçmişdir. Ölkəmiz bütün sahələrdə böyük uğurlara imza atmışdır. Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzu artmış, ölkəmizdə aparılan siyasi-iqtisadi islahatlar dünya birliyi tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Bütün beynəlxalq mötəbər qurumların reytinglərində Azərbaycan qabaqcıl yerlərdədir. Ölkəmizdə təhlükəsizlik, sabitlik təmin edilmişdir. Köklü iqtisadi islahatlar, bölgələrdə infrastruktur layihələri icra edilmişdir. İnfrastruktur layihələri həm ölkəmizin ümumi inkişafına böyük tökən vermiş, həm də bizim nəhəng

km olan Vəlvələçay-Taxtakörpü kanalının, ümumi tutumu 268,4 milyon kubmetr olan Taxtakörpü su anbarının (ümumi gücü 25 MVt olan Su Elektrik Stansiyası ilə birlikdə) və uzunluğu 108 km-ə yaxın olan Taxtakörpü-Ceyranbatan kanalının tikintisi işləri 2013-cü ildə başa çatdırılmışdır.

15 noyabr 2014-cü ildə möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev cənablarının iştirakı ilə açılış mərasimi keçirilmiş Şəmkirçay su anbarı zonasında 2015-ci ildə əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təmin edəcək 60,5 km uzunluğunda ma-

nunun Qaymaqlı kəndinin 500 hektar əkin sahəsinin su təminatının yaxşılaşdırılması üzrə müvafiq tədbirlər başa çatdırılmışdır.

Araz çayının 54,2 km uzunluğunda yeni qol-kanalın beton üzliyə alınması işləri tamamlanmış və əlavə olaraq 13145 ha (Saatlı–2500 ha, İmişli–9645 ha və Biləsuvar – 1000 ha) olmaqla, ümumilikdə, 53 min hektar yeni suvarılacaq torpaq sahələrinə suvarma suyu çatdırılmışdır. 2018-ci il oktyabrın 22-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev cənablarının

xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə “Ulu Aqro” MMC-nin Qax Aqroparkının açılış mərasimi keçirilmişdir.

Şəki-Oğuz rayonları ərazisində 12300 hektar sahədə yaradılması nəzərdə tutulmuş Aqroparkda salınacaq qoz və badam ağaclarının Türpançay çayından suvarma suyu ilə təmin edilməsi məqsədi ilə nasos stansiyasının, təzyiqli boru kamorinin və tutumu 700 min kubmetr olan su anbarının tikintisi işləri davam etdirilmişdir.

Eyni zamanda, Xəzər dənizinin Qoşaqlıq kəndi ərazisində 758 hektar yeni torpaq sahələrinə suvarma suyunun çatdırılması üçün 7 km uzunluğunda təzyiqli boru kamorinin və 50 min kubmetrlik basqılı hovuzun beton işləri tamamlanmışdır. Xəzər və Pirallahı rayonlarında yerləşən 1227 ha torpaq sahələrinə Abşeron Magistral kanalından, Xızı rayonu ərazisində yerləşən 380 hektar torpaq sahəsinə Taxtakörpü-Ceyranbatan kanalından suvarma suyunun verilməsi üçün müvafiq tədbirlər başa çatdırılmışdır. Abşeron magistral kanalının 14,8 km-ə yaxın hissəsinin yenidənqurulması işləri davam etdirilmişdir. Obyekt tərkibində Mehdiabad və Novxanı qəsəbələrinin 590 ha əkin sahələrinin su təminatının yaxşılaşdırılması üzrə layihə sənədləri hazırlanmışdır.

Şirvan Düzünə yeni həyat verəcək Yuxarı Şirvan kanalının yenidənqurulması üzrə layihə sənədlərinin hazırlanması işləri davam etdirilmişdir. Layihə çərçivəsində

Heydər Əliyev siyasətinin uğurla davam etdirilməsi meliorasiya və su təsərrüfatının dayanıqlı inkişafına təminat verir

ƏHMƏD ƏHMƏDZADƏ, Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC-nin sədri

və perspektiv proqramların qəbul edilməsi dünya siyasətinin tanınmış lideri, müdrik və uzaqgörən siyasətçi, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin yorulmaz fəaliyyəti, gərgin zəhməti və uzaqgörən siyasəti ilə bağlıdır.

Ölkənin əsas kənd təsərrüfatı bazası sayılan Kür- Araz düzənliyinin ərazisi quraq və arid zonada yerləşdiyinə görə burada suvarma aparılmadan, meliorasiya və su təsərrüfatını inkişaf etdirmədən kənd təsərrüfatı məhsullarının

İndən daha səmərəli istifadə olunması yolları və sahənin gələcək inkişaf istiqamətləri müəyyənləşdirildi. Ölkənin bazar iqtisadiyyatına keçməsi ilə əlaqədar aqrar sahə ilə paralel olaraq, meliorasiya və su təsərrüfatında da islahatların həyata keçirilməsinə başlandı, onların normativ-hüquqi bazası yaradıldı. Bu məqsədlə 40-dən artıq normativ-hüquqi sənəd hazırlandı ki, bunlardan da ən mühümü 1996-cı ildə imzalanmış “Meliorasiya və irriqasiya haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunudur. Qanun

birinci mərhələsində Samur çayı üzərində baş süğütürücü qurğusunun və Samur-Abşeron kanalının Vəlvələçay çayına qədər olan hissəsinin yenidən qurulması, Xanarx kanalının, Vəlvələçay-Taxtakörpü, Taxtakörpü-Ceyranbatan kanallarının və Taxtakörpü su anbarının tikintisi nəzərdə tutuldu.

Vayxır su anbarının inşasına 1983-cü ildə başlanılmış, lakin maliyyə vəsaitinin olmamasına görə tikinti işləri yarımçıq dayandırılmışdır.

Ulu öndər Heydər Əliyev 2002-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının ətrafında, onun su anbarının istismara verilməsi barədə göstərişindən sonra dövlət büdcəsindən ayrılmış vəsait hesabına Türkiyənin tikinti şirkətləri tərəfindən bu obyektin tikintisi başa çatdırılmışdır.

Ümumiyyətlə, bu illərdə 200 min hektara yaxın yeni suvarılan torpaqlar kənd təsərrüfatı döviyyəsinə cəlb edilmiş, 400 min hektara yaxın suvarılan torpaqların meliorativ vəziyyəti yaxşılaşdırılmış, 825 min hektar sahədə suvarma sistemləri yenidən qurularaq onların su təminatı artırılmış, 460 min hektar sahədə əsaslı hamarlama və 150 min hektar sahədə əsaslı yuma işləri aparılmış, texniki cəhətdən mükəmməl irriqasiya və meliorasiya sistemləri yaradılmışdır.

Müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisi və qurucusu Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi siyasi kursa uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən məqsədyönlü dövlət siyasətinin həyata keçirilməsi, dövrün tələblərinə uyğun sistemli islahatların aparılması, ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi həyatda mütorəqçı dəyişikliklərin edilməsi, onun qətiyyətli addımları, sərəncamları ilə nəticələndirilmiş, ölkənin dayanıqlı inkişafına nail olunmuş, idarəetmə mexanizmi müntəzəm olaraq təkmilləşdirilmiş, ölkədə təhlükəsizliyin, sabitliyin gücləndirilməsi ilə bağlı vaxtında görülən tədbirlər müstəqilliyimizin daha da möhkəmləndirilməsinə, dövlətimizin qüdrətinin artmasına, xalqımızın əmin-amanlığının və rifah halının yüksəlməsinə təmin etmişdir.

Möhtərəm Prezidentimizin rəhbərliyi altında qəbul edilmiş regionların sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramlarının və “Strateji yol xəritələri”nin dəqiq mexanizmlərlə icrası inkişafın dinamizmini artırır və əhatəsini daha da genişləndirir. Sürətli, yüksək tempi bu irəliləyiş dövlətin yürütdüyü daxili və xarici siyasətin düzgünlüyünün düşünlülmüş olması və müasir tələblərə cavab verə bilməsi sayəsində mümkün olmuşdur. Təbii ki, qazanılan nailiyyətlərdə ölkə rəhbərinin güclü, prinsipial siyasi iradəsinin, vaxtında düzgün qərarlar qəbul etməsinin, xalqımızın da möhtərəm Prezidentimizin strateji kursunu dəstəkləməsində ona olan inamının böyük rolu olmuşdur.

Son 15 il ərzində Azərbaycan bö-

transmilli infrastruktur layihələrimiz Avrasiyanın enerji və nəqliyyat xəritəsinə daxil olmuşdur.

Hazırda meliorasiya və su təsərrüfatı sistemi də ölkə iqtisadiyyatının mühüm və ayrılmaz bir parçası olaraq, qazanılmış nailiyyətlərdə öz payı olan sahəyə, eyni zamanda, genişmiqyaslı islahatların ünvanına çevrilmişdir.

Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən meliorasiya və irriqasiya sistemlərinin normal istismarının təşkili, tələb olunan həcməldə təmir-bərpə işlərinin görülməsi, suvarılan torpaqların su təminatının və meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, sel və daşqın sularına qarşı mübarizə işlərinin davam etdirilməsi və digər sahələrdə müvafiq tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Bela ki, bütün maliyyə mənbələri hesabına 2004-2018-ci illərdə 4,2 min kilometr uzunluğunda suvarma kanallarının, 2,8 min km uzunluğunda kollektor-drenaj şəbəkələrinin tikintisi, yenidənqurulması və bərpası, 413 min hektar sahədə torpaqların su təminatının və 264 min hektar sahədə meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılması işləri yerinə yetirilmiş, 166 min hektar yeni suvarılan torpaq sahələrinin əkin döviyyəsinə daxil edilmişdir. Mövcud torpaq mühafizə böndlərinin 800 km-dən artıq hissəsi əsaslı surətdə hündürəldirilmiş və möhkəmləndirilmiş, çaylarda sel və daşqınlarla qarşı 187 km mühafizə tədbirləri həyata keçirilmiş, əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılması, habelə əhalinin içməli suya olan tələbatının ödənilməsi üçün 2273 ədəd subartezian quyusu qazılaraq istifadəyə verilmişdir. Ümumi tutumu 456 milyon kubmetr olan 4 su anbarı (Taxtakörpü, Şəmkirçay, Tovuzçay, Göytəpə) tikilmiş, eləcə də ümumi tutumu 15,5 milyon kubmetr olan 3 su anbarı isə (Pirsaaçay, Zogalavaçay, Ləvain) təmir-bərpə edilmişdir.

“Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulması” layihəsinə daxil olan Xanarx kanalının tikintisi 2006-cı ildə, Samur çayı üzərində yerləşən baş suqəbuledici qurğunun bərpası, Samur çayı yaxınlığında Baş su durulducuunun tikintisi, Samur-Abşeron kanalının ilk 50 km-lik hissəsinin və bu hissədə yerləşən uzunluğu 185,7 km olan təsərrüfatlararası kanalların yenidənqurulması işləri 2007-ci ildə başa çatdırılmışdır. Respublikanın 500 min hektar suvarılan sahələrindən duzlu qunt sularının Xəzər dənizinə axıdılması təmin edən Baş Mil-Muğan kollektorunun 3-cü hissəsinin tikintisi 2006-cı ildə başa çatdırılaraq Mil-Qarabağ kollektoru ilə birləşdirilmişdir.

Samur-Abşeron kanalının 50-ci km-dən suyun Taxtakörpü su anbarına verilməsi məqsədi ilə 2008-ci ildə tikintisinə başlanılmış uzunluğu 32

gistral kanalların tikintisi işləri başa çatdırılmışdır.

Keçmiş Sovetlər Birliyi dövründən tikintisi yarımçıq qalmış Tovuz və Şəmkir rayonlarının 20000 hektara yaxın əkin sahələrinin su təminatının yaxşılaşdırılmasına və yeni suvarılacaq torpaqların istifadəyə verilməsinə imkan yaradan və ümumi tutumu 20 milyon kubmetr olan Tovuzçay su anbarının inşası 2016-cı ildə başa çatdırılmışdır.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev cənabları 26 meliorasiya və su təsərrüfatı layihələrinin təməlləşdirilməsi, işlərin gedişi ilə tanışlıq və açılış mərasimlərdə iştirak etmişdir ki, bu da onun həmin sahəyə olan diqqət və qayğısının təzahürüdür.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ölkədə taxılçılığın, pambıqçılığın, tütünçülüynün, baramaçılığın və digər sahələrin inkişafı, eləcə də aqroparkların və iri təsərrüfatların yaradılması ilə əlaqədar verdiyi tapşırıqların icrasına əsaslı Səhmdar Cəmiyyəti meliorasiya və irriqasiya sistemlərinin normal istismarının təşkili, suvarılan torpaqların su təminatının və meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, sahələrin genişləndirilməsi, sel və daşqın sularına qarşı mübarizə və digər istiqamətlərdə əvvəlki illərdə olduğu kimi, 2018-ci ildə də öz uğurlu fəaliyyətini davam etdirmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ölkədə iri taxılçılıq və pambıqçılıq təsərrüfatlarının yaradılması ilə əlaqədar müvafiq sərəncamların icrasına əsaslı Sabirabad rayonunun Sarxanbəyli, Moranlı, Bala Həşimxanlı, Əliləmbəyli kəndlərinin 11648 ha əkin sahələrinin su təminatının yaxşılaşdırılması üçün 11,52 km uzunluğunda magistral təzyiqli boru kamorinin, nasos stansiyasının, 31 km uzunluğunda dəmir-beton üzülükli magistral və paylayıcı kanalların qurğularla birlikdə tikintisi üzrə işlər yerinə yetirilmiş və obyektin tikintisi tamamlanmışdır. Ağcabadi rayonunun 1900 hektar yeni suvarılacaq torpaq sahəsinə suvarma suyunun çatdırılması üçün Yuxarı Mil kanalının davamı olaraq onun 6 km-lik hissəsi qurğularla birlikdə tikilmişdir.

Sabirabad rayonunun 14319 ha və Biləsuvar rayonunun 1631 ha qış otlaq sahəsinə Kür çayından suvarma suyunun çatdırılması üçün 15 km uzunluğunda dəmir-beton üzülükli magistral kanalın, 9,74 km uzunluğunda basqılı boru kamorinin, 14 km uzunluğunda açıq kollektorların və 3277 pm monolit dəmir-beton üzülükli sullanıyıcı kanalın tikintisi işləri yerinə yetirilmişdir. Hacıqabul rayonunun Qarasu kəndinin 2720 ha yeni suvarılacaq torpaq sahəsinə suvarma suyunun çatdırılması üçün Qarasu magistral kanalının 2,6 km uzunluğunda olan hissəsinin və 26,5 km uzunluğunda paylayıcı kanalların tikintisi tamamlanmışdır. Qazax rayo-

nuun Qaymaqlı kəndinin 500 hektar əkin sahəsinin su təminatının yaxşılaşdırılması üzrə müvafiq tədbirlər başa çatdırılmışdır.

Neftçala rayonu ərazisində uzunluğu 24,9 km olan Neftçala magistral kanalının son 11,4 km hissəsinin hidrotexniki qurğularla birlikdə tikintisinin başa çatdırılması ilə 12433 ha sahənin su təminatı yaxşılaşdırılmışdır.

Neftçala rayonu ərazisində uzunluğu 24,9 km olan Neftçala magistral kanalının son 11,4 km hissəsinin hidrotexniki qurğularla birlikdə tikintisinin başa çatdırılması ilə 12433 ha sahənin su təminatı yaxşılaşdırılmışdır.

Vəlvələçay-Taxtakörpü kanalı

və bununla da layihə üzrə 2020 hektar (ondan 6805 hektar yeni suvarılan) sahəyə suvarma suyunun çatdırılması təmin edilmişdir.

2018-ci il iyunun 5-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev cənablarının iştirakı ilə Şəmkir-Samux-Goranboy magistral suvarma kanalının ikinci növbəsinin İpək yolu ilə kəşimə qurğusunun və ondan sonrakı 4,95 km-lik hissəsinin açılış mərasimi keçirilmişdir. Kanalın son 14 km-nin 5,5 km-lik hissəsinin tikintisi ilə 11788 ha (ondan 1570 hektar yeni suvarılacaq sahələrdir) torpaq sahəsinə suvarma suyu çatdırılmışdır.

Eyni zamanda, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Samux və Goranboy rayonları ərazisində 4695 hektar sahədə yaradılmış və Şəmkir-Samux-Goranboy magistral kanalından suvarma suyu ilə təmin ediləcək yeni işə düşmüş Aqroparkla tanış olmuşdur.

Şabran rayonu ərazisində 1553 hektar sahədə yaradılmış Aqropark suvarma suyu ilə təmin edilmiş və onun ərazisində meliorativ tədbirlər aparılmışdır.

Qax rayonunda yaradılan Aqroparkda məxsus 1553 hektar yeni suvarılacaq torpaq sahəsinə suvarma suyunun verilməsi üçün tikinti işləri başa çatdırılmış və 2018-ci il oktyabrın 28-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və birinci

mövcud suvarılan və suvarılmaması nəzərdə tutulan yeni sahələrin müəyyənləşdirilməsi üçün Yevlax, Ağdaş, Ağsu, Kürdəmir, Ucar, Göyçay, İsmayılı, Hacıqabul və Şamaxı rayonları üzrə yer quruluşu, topoqrafiya, geoloji-axtarış və digər işlər yerinə yetirilmiş, kanalın 123 km-lik hissəsinin yenidənqurulmasının layihə-smeta tədarükləri hazırlanmış və hazırda aidiyyəti qurumlarla razılaşdırma işləri aparılır.

Kanalın yenidənqurulmasında əsas məqsəd 1958-ci ildə istifadəyə verilmiş və uzun müddət fasiləsiz olaraq istismar olunmuş kanaldan baş verən sızma itkilərinin azaldılması, suvarma suyunun daha

səmərəli istifadə olunması, gələcəkdə kənd təsərrüfatı sektoruna xidmət etmək üçün suburaxma qabiliyyəti daha böyük olan yeni bir magistral kanalın yaradılmasıdır. Buna görə yeni Yuxarı Şirvan kanalı ümumi uzunluğu təxminən 190 km olan beton üzülükde inşa olunacaq və əlavə sahələrin suvarma suyu ilə təmin edəcəkdir.

Cəbrayıl rayonunun Cocuq Morcanlı (400 hektar) və Fizuli rayonunun ona bitişik Mirzənağılı kəndlərinin (280 hektar) olmaqla ümumilikdə 680 hektar əkin sahəsinə Araz çayından suyun verilməsi üzrə işlər tamamlanmış və obyekt istismara verilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 12 mart 2018-ci il tarixli sərəncamı ilə respublikanın 38 şəhər və rayonunun 248 yaşayış məntəqəsində 8740 hektar əkin sahələrinin və əkin üçün istifadə olunan həyotyanı torpaq sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılmasına, habelə əhalinin içməli suya olan tələbatının ödənilməsi üçün 300 ədəd, 5 noyabr 2018-ci il tarixli sərəncamı ilə Ağdam rayonunda əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılması üçün əlavə olaraq 35 ədəd subartezian quyusunun qazılması işləri tamamlanmışdır.

Heydər Əliyev siyasətinin uğurla davam etdirilməsi meliorasiya və su təsərrüfatının dayanıqlı inkişafına təminat verir

(əvvəli 7-ci səhifədə)

Sel və daşqın təhlükəli çayların zərərli təsirinə qarşı mübarizə məqsədi ilə Samur-Abşeron və Xanarx kanallarının Qudyalçay, Qusarçay, Vəlvələçay çayları ilə kəsişmələrindəki qurğularda və Vəlvələçay çayından sugötürücü qurğuda yaranmış qəza vəziyyətinin aradan qaldırılması tədbirləri üzrə tikinti işləri başa çatdırılmışdır. Eyni zamanda, respublikanın Göyçay, İsmayilli, Qəbələ, Oğuz, Ağsu, Şəki, Qax, Zaqatala, Balakən, Qusar, Astara, Lənkəran, Ağcabədi, Qazax və Gədəbəy rayonlarının ərazisindən keçən ən təhlükəli çaylarda sahilbərkitmə tədbirləri üzrə 4195 pm mühafizə divarlarının tikintisi işləri aparılmışdır.

Dünya Bankının krediti ilə həyata keçirilən "Milli Su Təchizatı və Kanalizasiya Xidmətləri üzrə İkinci Layihə" çərçivəsində respublikanın 5 rayonunda (Şabran, Siyəzən, Lerik, Yardımlı və Cəlilabad) içməli su təchizatı və kanalizasiya sistemləri infrastrukturunun bərpası və tikintisi işləri davam etdirilmişdir. Lerik rayonunda işlər yekunlaşdırılmış və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev 15 oktyabr 2018-ci il tarixində şəhərin içməli su sisteminin və kanalizasiya şəbəkəsinin əhalinin istifadəsinə verilməsi mərasimində iştirak etmişdir.

Dövlət Neft Fondundan ayrılmış vəsait hesabına "Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulması" layihəsinə daxil olan "Şabran, Siyəzən və Xızı rayonları ərazisində mövcud suvarılan torpaqların su təminatının yaxşılaşdırılması və yeni suvarılan torpaqların istifadəyə verilməsi" layihəsi üzrə Şabran rayonunda 4762 hektar yeni suvarılan torpaqlara suvarma suyunun çatdırılması və 7172 hektar sahədə su təminatının

yaxşılaşdırılması üçün suvarma və kollektor drenaj şəbəkəsinin tikintisi işləri aparılmışdır. Şimal çaylarında sugötürən qurğuların və nəqliyici kanalların tikintisi obyekt üzrə Quba rayonu ərazisində Qaraçay çayında su götürücü qurğunun və nəqliyici kana-

Tovuzçay su anbarının suburaxıcı qurğusu

bitkilər 3,2 dəfə suvarma suyu ilə təmin edilmişdir.

Bunun üçün suvarma sistemlərində və kollektor-drenaj şəbəkələrində 62,0 milyon kubmetr həcmində lildən təmizləmə işləri görülmüş, 5900 hidrotexniki qurğu,

535 min hektar sahədə 1,9 dəfə suvarılmış, 73 min hektar sahədə pambıq bitkisinin arat suvarılması aparılmışdır. Hazırda kənd təsərrüfatı bitkilərinin suvarılması davam etdirilir.

2019-cu ildə ASC meliorasiya və su təsərrüfatı obyektlərinin tikintisi, yenidənqurulması işlərinin davam etdirilməsi üzrə təkliflərini aidiyyəti qurumlara təqdim etmişdir.

Respublikanın 41 şəhər və rayonunun 254 yaşayış məntəqəsində 8362 hektar əkin sahəsinin və əkin üçün istifadə olunan həyətəyən torpaq sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılması, yeni suvarılacaq torpaqların suvarma suyunun, habelə əhalinin içməli suya olan tələbatının ödənilməsi üçün cari ildə qazılması nəzərdə tutulmuş 300 ədəd subartezian quyusunun layihəsmeta sənədləri hazırlanaraq hazırda 108 ədədində qazma işləri başa çatdırılmış, 28 ədədində isə bu işlərə başlanılmışdır.

Şəmkir –Samux–Goranboy magistral kanalının ikinci növbəsinin tikintisinin davam etdirilərək son 8,5 km-lik hissəsinin tikintisi tamamlanmaqla Goranboy rayonunun daha 6796 ha (ondan 5743 ha yeni suvarılacaq torpaqlardır) sahəyə suvarma suyu çatdırılacaqdır. Eyni zamanda, kanalın üçüncü növbəsinin layihə sənədlərinin hazırlanması işləri davam etdirilir. Şəmkir –Samux–Goranboy magistral kanalının keçən əsrin 80-ci illərində tikintisi yarımçıq qalmış Kür çayı üzərindəki mövcud 1-ci və 2-ci pillə nasos stansiyalarının hər birində 3 nasos aqreqatının quraşdırılması və 7315 pm basqılı boru kəmərinin tikintisi ilə suvarma qabiliyyəti artırılacaqdır. Bununla da Şəmkir, Samux və Goranboy rayonlarında mövcud suvarılan torpaqların su təminatı yaxşılaşdırılacaqdır.

Xəzər və Pirallahı rayonlarında

zeytun və badam bağları salınacaq ərazilərin Abşeron Magistral kanalından suvarma suyu ilə təmin edilməsi üçün tikinti işləri başa çatdırılacaqdır.

Yuxarı Şirvan kanalının yenidənqurulmasının işçi layihə sənədlərinin hazırlanması işləri davam etdiriləcəkdir.

Sabirabad və Salyan rayonlarında yerləşən az məhsuldar qış otlaq sahələrində meliorativ tədbirlərin aparılması istiqamətində Sabirabad rayonunda işlər davam etdirilir, Salyan rayonunun 12589 ha qış otlaq sahəsində isə kompleks meliorativ tədbirlərin həyata keçirilməsinə başlanılmışdır.

"Şabran, Siyəzən və Xızı rayonlarında mövcud suvarılan torpaqların su təminatının yaxşılaşdırılması və yeni suvarılan torpaqların istifadəyə verilməsi" layihəsi tərkibində Vəlvələçay- Taxtakörpü kanalında sugötürücü qurğunun tikintisi və "Şabran Aqropark" MMC-nin torpaq sahəsinə əlavə su mənbəyinin yaradılması işləri yerinə yetiriləcəkdir.

Respublikanın sel və daşqın təhlükəli çaylarının zərərli təsirlərinin qarşısının alınması məqsədi ilə Göyçay, Zaqatala, Balakən, Qax, Oğuz, Qəbələ, Ağsu, Gədəbəy, Astara və Lənkəran rayonlarında sahilbərkitmə tədbirlərinin aparılması nəzərdə tutulmuşdur.

2019-cu ildə kənd təsərrüfatının inkişafına bilavasitə təsir edən bu iri infrastruktur layihələrində nəzərdə tutulan meliorativ tədbirlərin həyata keçirilməsi nəticəsində yeni suvarılacaq torpaqların istifadəyə verilməsi və əkin sahələrinin su təminatının yaxşılaşdırılması nəticəsində ölkədə ixrac yönümlü kənd təsərrüfatı məhsullarının inkişafına geniş imkanlar yaradılacaqdır.

Yevlax, Goranboy, Ağcabədi, Füzuli, Oğuz, Şəki, Xaçmaz rayonlarında yaradılması nəzərdə tutulmuş iri təsərrüfatlara və aqroparklara məxsus

21166 hektar torpaq sahələrinin suvarma suyu ilə təmin edilməsi üçün layihəsmeta sənədləri hazırlanmaqla meliorativ tədbirlərin aparılmasına başlanılmış, Qobustan (988 ha) və Biləsuvar (1980 ha) rayonlarında 2088 hektar sahədə yaradılacaq aqroparklara və iri təsərrüfatlara məxsus torpaq sahələrinin suvarma suyu ilə təmin edilməsinin layihəsmeta sənədləri hazırlanır.

Araz çayının yeni qol kanalından Saatlı, İmişli və Biləsuvar rayonları ərazilərində suvarma suyunun paylanması üçün paylayıcı kanalların, Ağcabədi rayonunun 3800 haya yaxın torpaq sahələrinə suvarma suyunun verilməsi üçün Yuxarı

lının inkişaf etdirilməsi ilə əlaqədar təsdiq edilmiş dövlət proqramları və tədbirlər planlarında, Regionların sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramında, Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalına və emalına dair Strateji Yol Xəritəsində meliorasiya və su təsərrüfatı sahəsi üzrə geniş tədbirlər nəzərdə tutulmuşdur.

Bu tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə suvarılan torpaqların su təminatının və meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına, yeni suvarılan torpaqların istifadəyə verilməsi nəticəsində ölkə əhalisinin daxili istehsal hesabına çörək və ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatına, ya-

Salyan rayonunda Akkuşa-2 tərpnəməz nasos stansiyası

Mil kanalının tikintisi işləri davam etdirilir.

Prezident İlham Əliyevin müvafiq fərman və sərəncamları ilə respublikamızda pambıqçılığın, taxılçılığın, baramaçılığın, tütüncülüyn, üzümçülüyn, sitrus meyvələrinin və digər kənd təsərrüfatı məhsulları istehsa-

sayış məntəqələrinin, əkin sahələrinin, hidrotexniki qurğuların və digər infrastruktur obyektlərin sel və daşqın sularının zərərli təsirlərindən mühafizəsinə, çayların su ehtiyatlarının nizamlanması hesabına onlardan daha səmərəli istifadə edilməsinə geniş imkanlar yaranacaqdır.